

РЕШЕНИЕ

№ 117

гр. Монтана, 04.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – МОНТАНА в публично заседание на двадесет и първи април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Елизабета Кралева

при участието на секретаря Петранка Ал. П.а
в присъствието на прокурора Окръжна прокуратура - Монтана К. Цв. В.
като разгледа докладваното от Елизабета Кралева Гражданско дело №
20211600100390 по описа за 2021 година

Производството по делото е по реда на чл.340 от ГПК.

Образувано е по искова молба, подадена от ищцата Е.П. М. от гр.Монтана за отмяна на пълното запрещение на нейната дъщеря М. БЛ. М..В исковата молбата се сочи, че ищцата е майка на ответницата.Последната е с констатирано заболяване – "параноидна шизофрения", поради което с влязло в сила решение е поставена под пълно запрещение, а за настойник е определена тя. След поставянето под запрещение изминал продължителен период от време.Съпругът ѝ, който до голяма част е причина за отключване на заболяването поради психически тормоз вече е починал.Ответницата проявила критичност към заболяването си и провежда профилактично лечение на същото.Към настоящия момент ищцата вече е възрастна и с намалено зрение и не е в състояние да се грижи за ответницата.Последната е с подобро състояние и се грижи за себе си и за своята майка.Фактът обаче, че е поставено под запрещение създава затруднения при получаване на пенсии и опазване на други интереси. Настъпило е подобрене в състоянието до степен, че вече се държи напълно адекватно, може да ръководи постъпките си и приема редовно предписаните ѝ медикаменти. Предвид подобряване на здравословното състояние се прави искане за отмяна на наложеното запрещение.

В срока по чл. 131 ГПК е не е постъпил писмен отговор от ответницата.Същата обаче се явява лично в съдебно заседание и взема становище по иска. Прави искане за уважаване на предявения иск, като се отмени постановеното от съда пълно запрещение .

Представителят на Окръжна прокуратура – Монтана също прави искане за

уважаване на предявения иск.

При преценка на събраните по делото доказателства, съдът прие за установено следното от фактическа страна:

От приложените по делото писмени доказателства, а именно заверен препис от Решение от 24.04.2001 година по гр.д.№13/2001 година по описа на МОС се установява, че с влязло в сила на 18.05.2001 година съдебно решение ответницата М. БЛ. М. от гр.Монтана с ЕГН***** е поставена под пълно запрещение. Съдът се е произнесъл с решението си въз основа на събраните по делото писмени и гласни доказателства и след изслушване на ответницата и на вещо лице по назначена експертиза. След влизане в сила на решението за настойник на Малинка е определена нейната майка Ексена-ищцата по делото.

Към настоящия момент не е спорно, че ответницата страда от „параноидна шизофрения“ и живее при своята майка. Последната вече е на 86 години и е с намелено зрение, трудно се грижи за себе си по обяснения на самата ответница. Предмет на спора е дали е промяна в състоянието на ответницата, което да ѝ позволи да се грижи сама за себе си и основателно ли е искането за отмяна на наложеното запрещение.

От събраните по делото писмени доказателства и от самите обяснения на ответницата съдът констатира, че същата е в добро психическо състояние, редовно приема лекарствата си, критична е към заболяването си и напълно адекватно се ориентира във всичко, което прави. От заключението на вещото лице д-р П.П. специалист „съдебна психиатрия“ се установява, че при поставеното под запрещение лице не се установяват симптоми на тежка личностова промяна, които са характерни за други лица, страдащи от същото заболяване. Вещото лице сочи, че при това заболяване и актуалната степен /фаза/ на заболяването ответницата е напълно годна да разбира смисъла и значението на фактите от заобикалящата я действителност, да взема волево осъзнати решения, да предприема съзнателни действия и постъпки, да ги осъзнава и ръководи волево, както и не са налице нарушения в нормалния процес на волеобразуване. Соци, че прекратяването на приема на медикаменти крие риск от влошаване на психическото ѝ състояние, но в с. з. вещото лице сочи, че освидетелстваната съзнава, че е болна и редовно приема лекарствата си, които не са в големи дози и няколко пъти годишно ходи на профилактични прегледи, а при необходимост посещава и съответната клиника за стационално лечение. Категоричното му заключение е, че лицето е в стабилно психично състояние и може да се грижи за своите работи.

Въз основа на така установеното от правна страна съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск е по реда на чл. 340, ал. 1 ГПК и е за отмяна на пълно запрещение, постановено по силата на влязъл в сила съдебен акт.

Съдът намира, че същият е допустим, тъй като е подаден по реда на чл. 340, ал. 2 ГПК от процесуално легитимирано лице, каквото се явява настойникът на запретеното лице. Преценен по същество, е основателен и доказан, поради следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл. 5 ЗЛС, за да бъде поставено едно лице под пълно запрещение е необходимо кумулативното наличие на медицинския и юридическия критерий.

Медицинският критерий е свързан с наличие на слабоумие или душевна болест, а юридическият - с невъзможност на лицето да се грижи само за себе си и за своите интереси. Отсъствието на който и да е от двата критерия обуславя отмяната на запрещението.

Предмет на доказване по настоящото дело е сегашното психично състояние на поставената под пълно запрещение М.М. и покриване на юридическия критерий за вменяемост, а именно: до каква степен разбира свойството и значението на извършеното, може ли да ръководи постъпките си и да се грижи сама за себе си и за своите интереси? При тази преценка определящ е интересът на този, на който ще бъде отменено запрещението.

От събраните по делото доказателства, в т. ч. съдебно-психиатричната експертиза и възприетите от съда лични впечатления от ответницата, следва категоричният извод, че са налице основания за отмяната на пълното запрещение, поради липсата на юридическия критерий за това. Съдът установи, че поставената под запрещение М.М. е адекватна, на поставените въпроси дава смислени отговори. Осъзнава, че страда от психическо заболяване и редовно приема лекарства. Същата може сама да се справя с ежедневието си, както и да се самообслужва. Дадено е заключение от експерт – психиатър, че макар и лицето да страда от психическо заболяване, същото е напълно способно да разбира свойството и значението на действията си и да ръководи постъпките си, способно е да се грижи самостоятелно и разумно за работите си и да защитава делата си.

Съдът следва, също така, да отбележи, че са констатирани противоречия между институтът на запрещението по българското право и основните принципи на европейското право, въведени с Конвенция за правата на хората с увреждания /ратифицирана със закон, приет от 41-ото НС на 26.01.2012 г. - ДВ, бр. 12 от 10.02.2012 г., издадена от Министерството на труда и социалната политика, обн., ДВ, бр. 37 от 15.05.2012 г., в сила от 21.04.2012 г., като още с решение на Съвета на ЕС 210/48/ЕС от 26.11.2009 г., Конвенцията е ратифицирана от Европейския съюз/. Разпоредбата на чл. 12 от Конвенцията /КПХУ/ установява равнопоставеност като правни субекти на хората с увреждания, притежаващи пълна правоспособност и дееспособност наравно с всички останали хора във всички сфери на живота и тяхно право да упражняват правата си чрез лични действия. Конвенцията предвижда намесата на държавата в ограничаване на тези права да е силно ограничена само до осигуряване на мерки за защита и мерки за подкрепа, чрез които да се осигурява лични избор на лицето според неговите желания и предпочитания. С препоръка Комитетът на министрите на Съвета на Европа препоръчва на държавите- членки, в т. ч. и България да приемат в законодателството си всички необходими мерки за запазване в максимална степен на дееспособността на лицата, като ограничаването на дееспособността да се извършва само в случаи, в които е необходимо за защита на интересите на лицето. В контекста на изложеното, съдът намира, че по отношение на М.М. не са необходими мерки за закрила и не е необходимо лицето да продължи да бъде поставено под ограничено

запрещение. На М.М. като лице с пълноценна ремисия на своето заболяване, следва да се гарантира равнопоставеност с останалите правни субекти, като ограничаването на дееспособността следва да бъде единствено с цел да се осигури засилена защита, в случай на необходимост, която съдът констатира, че към момента е отпаднала.

С оглед на гореизложеното и съдът прави извод, че исковата претенция на ищеца е основателна и следва да бъде уважена.

При тези изводи следва да бъде уважен предявеният иск и да бъде отменено изцяло пълното запрещение на ответницата, постановено по влязло в сила решение.

Мотивиран от изложеното по - горе и на осн. чл. 340 ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ ПЪЛНОТО ЗАПРЕЩЕНИЕ наложено на М.Б. МАРИНОВА с Решение от 24.04.2001 година по гр.д.№13/2001 година по описа на МОС

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с въззивна жалба пред Апелативен съд София в двуседмичен срок от връчването му на страните.

След влизане в сила на решението, на основание чл. 340 вр. с чл. 338, ал. 3 от ГПК, препис от същото да се изпрати на органа по настойничеството и попечителството при Община Монтана, който по реда на чл. 156 от СК да отбележи отмяната на пълното запрещение.

Съдия при Окръжен съд – Монтана: _____